

EMK. I.

169

ISTVÁNFFI PÁL
SZEP ROEVID CRONICA
az iffiv Volter Kirallyrol

1580.

Országos Széchényi Könyvtár

Q. 11. 11. 11.
169.

Teljes.
(Kisre rendezett.)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

SZEP ROE=

VID CRONICA, AZ IFFIV VOL-
TER KIRALLYROL, ES AZ IANICVLA
leányáról Grifeldis affonról, Mint
probálatot legyen meg Grife'
disnec házasságban valo
hű tökélettsége

*
Jánosfi Bál.

Az vitéz Francisco éneke notayára.

Nyomtatott Colofuárat Heltaj Gáf-
párne műhelyébe. 1. 5. 8 0.
Eftendőben.

EGy Cronikát mondóc Wrac halgafsátoc,
Kinec talám mását tú nem hallottátoc,
Egy Olaf leánról kin czudálkozhattoc,
Aßony házastoknac például adgyátoc.
Az Olaf orßágnac egy ßegeletiben,
Az Veißelus hegy nec õ körületiben,
Nagy foc ßép várafoc vannaç õ fektében,
És ieles ßin népec laknac az mentében.

Aßt az egész népec à kic beßállottac,
Kólczos várafokat rayta rackatánac,
Olafül neuezéc az Pedamonatánac,
Magyaról módhattyc vgy mint hegy allyánac.

Az föld nec egy rëße ki uált õ magánac,
Kit regulta mondnaç az Saluciánac,
Sækes helye most is nagy Morkoláßágnac,
Soc kólczos várafoc annac vduarlánac.

Aßt az iffiu Volter egykor birya vala,
Sép termere neki mint vitéznec vala,
Minden nemzetiuel hires neues vala,
És maga tartáßa kedues dizes vala,
Mulatßág kedué nec nem minden kel vala,
Vadázás madarazás igen kedues vala,
Mindeneßtöl magát annac atta vala,
Egyéb mulatßágát hátra hatra vala.

Noha czac egy főre nemzeréből vala,
Stábad ember vóltát igen félti vala,

Órómett kötélbe nem eytheti vasa,
Azért soc ideig nőtelen élt vala.

Régi ió baráti fokot halgatánac,
Soc iámbor bolgai czendezen valánac,
Városbeli hiuei igen bánkodánac,
Félneç hogy Voltertől áruáua maradnac.

Köftec el végezéc hogy neki bolnánac,
Bátot búuó embert arra válaftánac,
Nagy sereggel egykor deibe állánac,
Mongyác hogy illy búuol nekic búltanac.

Téged wram Volter feyenként köuetűne,
Kegyelmes légy nekűnc ha mit búnkban eytűnc,
Mert miként magunkat tégedet búeretűnc,
Erre hozot minket az mi nagy húfégűnc.

Ez ideig veled vgyan diczekettűnc,
Illy Wrral magunkat bodognac itiltűnc,
De ha az egy dolgot mi meg nyerhettyűnc,
Stéles ez Világon bodog népec létűnc.

Hogy tennen magadat már arra godollyad
Törüén házafságra te magadat adgyad,
Aßonyunkat nálad nekűnc látni hadgyad,
Kiseded Volterodat még éltedben láfsad.

Ebben haladéket semmit nem kéuánunc,
Mert az vdóc mint az folyo vizec múlnac,
Az lffiuságnak is virági el húlnac,
És vénfég vtánnad miat Farkas ballagnac.

Az Halál peniglen leg közelben hálgat,
Látod az életnek Wram Vólter ýtát,
Hogy egy napról másra előb előb mutat,
De mind addég visel hogy meg czalatkoztat.

Kegyelmessen azért tekéncz kérésünkre,
Kic paranczolatodba semmit meg nem vetűnc,
Ábbonyunkat hozzád illendőt kit lelűnc,
Hadgyad meg szerzését már mi reánc vennűnc.

Azon igen félűnc hogy egy nap czac el hatz,
Órökeft vtánnad ingyen senkit nem hatz,
Soc iò hiueidet bolgóban marasztáß,
Keserű inféget czac reánc állitáß.

Volter jámbor vala búue rayta haylá,
Soc jámbor tanácán meg maradot vala,
Nem sokat ő azon gondolkodot vala,
Illy búual nekicc ackor felelt vala.

Szeretű hűueim nagy iò neuen véfem,
Iómat akaryátoc aßt effembe véfem,
De nagy szabadságból engemet ki véfem,
Ki az házasságban igen ritkán léfem.

Kéß vagyoc ti nektec bútokat fogadnom,
És iò tanácztoknac melleye állanom,
Nem akarlac tútűket czac ezzel bánthanom,
Ábbont keresetec mert az czac en gondom.

Valami iò vagyon emberben világon,
Senkitűl egyébtűl czac lstenűl vagyon,

Én igyémét azért mostan reá hagyom,
Minden berenczémét csak néki ajánlom.

Bíztam én mindenkor kegyelmességében,
És nem fogyatkoztam semmi búkfélegemben,
Utat talál most is én tisztességemben,
Miként kellyen járnom én vduólságemben.

Ez ti kévánóságoc hogy meg házasodgyam
Abbólen túteket nyiluan meg bíztatlac,
Akaroc tölletec hogy enis egyyet hallyac,
És erről hit berént meg bizonyúlyac.

Hogy az kit keretec valahól meg lelec,
Vagy begén vagy kazdag kit en keduelec,
Miként affontokat vgyan tiszteltec,
Mint ha czarár leanya vólna elöttetec.

Wroc ackarattyát jámboroc meg értéc,
Közönfeggel örömet feyenként fel vouéc,
És nagy fogadálsal afft meg erősitéc,
Mert csak alig váryác hogy az napot ernéc.

Öt menyegző napot nékie egyyet hagyà,
Kire őket mind fel kébulni hagyà,
És az Menyegzőbe feyenként hiuatà,
Volter hatta napot ki ki mind igen várya.

Afft hogy el végezéc az Tanácz fel kele,
Ki mind ő házához kébulnie méne,
Vduaránac Volter hagyà kébulnie,
Hogy az napot senki el ne vettenéye.

Nem

Nem mebbe az Vártól egy kis falu vala,
Egy néhány begény nép kiben lakic vala,
Leg begényebnec neuc Ianicula vala,
Az ő begénységét Isten láttya vala.

Annac egy Leánya szép termető vala,
Kinec Kerebet neuc iő Griseldis vala,
Termete szépsege neki ékes vala,
De iő erkölczéuel felől multa vala.

Az begény életnec sanyarúságában,
Griseldis nőc vala nagy gyorsaságában,
Nem vl vala vesztég semmi lagyságában,
Semmi gyönnyörűség nincz gondolattyan.

De nagy vastagsággal Attyát tarttya vala,
Annac ő vénségét ő taplállya vala,
Keués luhoczkáját Tóra hayttya vala,
Rockáját közölség el nem hadgya vala.

Onnat haza iőuen Parét aprit vala,
Hozzáyoc illendő érket kébit vala,
Kemény balma ágyat fel rázogot vala,
Kegyelésséggel Attyát el nyugottya vala.

Az Léánra semét Vóltet vette vala,
Mert azon gyakorta vadázni ment vala,
Nem fáytalanlágból aét miueli vala,
Az egy ért emberfeg őt viseli vala.

Nagy iősság Griseldisben ki reytokban vala,
Kit az nép semmel nem ismerhet vala,

Efés ember Volter által láttya vala,
Azért őtet igen meg szerette vala.

Ast is el végezé hogy őtet el venné,
Senki egyéb neki házalsa nem lenne,
Ha neki az áldot Isten engednéye,
Mikoron ő dolgát annyira végeznéye.

Már az Menyegző nap el közelet vala,
Az Menny affion honnat lenne titkon vala,
Egy leánzót Volter kerestetét vala,
Kinec magassága Grifeldisfel egy vala.

Ezhöz szép ruhákat Volter szabata,
Szép arany coronát gyűrőt-kébsiteré,
És arany lántzokat fokat kébsiteré,
Soc féle pártá ővet és drága nasfákat.

Az örüendetes nép az kit várnac vala,
Az nap fényességébe el fel teryet vala,
De az Menny affionnac czac hire sem vala,
És minden kébsület meg szerzue vala.

Volter el indula az náz mind vtánna,
Mint ha az Menny affiony közel vtban volna,
És őtet vtában tisztességgel látnà,
Onnat nagy viglással házában be hoznà.

Grifeldisnec ebben hire sem löt vala,
Az minémű dolgot reà néznec vala,
Dolgait házánál meg szerzette vala,
Kútföröl vizet haza visen vala.

Az Attya

Az Attya kapuyán el be lépic vala,
Hogy egyéb dolgától v'eresülhet vala,
Töb-leány tartival el ki késül vala,
Hogy Volter Matkáyát ő czac láthatnáya.

Grifeldist mentében Vólter látta vala,
Gyorsan ötöt neuén solította vala,
Attya ha hon volna tőlle kerdi vala,
Leány tífcsésséggel reà felelt vala.

Volter neki hagyà ki solitanáya,
Némi dolga véle neki meg mondanà,
Az vén iámbor akkor ki ballagot vala,
Kezén fogà ötöt magánac így sola.

Ianicula tudom hogy szeretz engemet,
En is meg ismértem iámbor hűségedet,
Nem keués dolgomat gondolom c'etted,
Dez egyet tudnom akarom te tölled.

Ha te ez dologhoz iò akárom volnál,
És az mellé tífán örömeft állanál,
Hogy engemet, kit te eddéglen wraltál,
Leányodat adnád Vödneç válaftanál.

Rayta az vén iámbor czac el czudálkozéc,
Hogy illy iò szerencze házához c'kezéc,
Kegyelmes Istentől neki méltóztatéc,
Nem tud vala medgyen s'aua igyen eséc.

Semmben külömbet en nem akarhatoc,
En az vagy kedig abban ellent sem tarthatoc,

Az mit en tenéked kedved szerint látoc,
Mert Wram vagy, semmit meg né másolhatóc.
Elbé mennyűnc ketten monda vén ébernecc,
Az Grifeldist is erről mi meg kérdgyűc,
Náz népe indula ketten be menénec,
Lcánnyal akkoron igyen befellénec.

Attyad is akarya hogy légy en jegyefem,
Ez napfágtól foguán aszöny feleségem,
Vagyon tölled nekem egy icles kérdésem,
Aszt mayd meg tekéllyűc felelly erre nekem.

Ha tennen magadat arra birhatandod,
Minden akaratom azhoz szabhatandod,
Hogy semmi keduemet te nem bántogatod,
Róllad mit végezec aszt te mind meg állod.

Illyen nagy czudában Grifeld resket vala,
Magát bátorfágban nem veheti vala,
Mert nagy Vendég házat meg szállotta vala,
Nem kéféc az kérdés kire felelt vala.

Illy nagy tisztelésegre Wram en magamat,
Méltatlannac véltém mind az en hazamat,
De ha rea tökéleted akaratomot,
Nem tartosztatom meg az en szerenczémot.

Soha te ellened nem hogy mit mielnéc,
De gondolatomba sem hagyom hogy esnéc,
Sőt ha paranczölod hogy halált szenvednéc,
Annak is és örömezt engedelmes lennéc.

Volter

Volter à bót monda elég az ennékem,
Niz népec mutatá imhól en jegyelem,
Az ki est tiszti az barátom lében,
Mint Czabár-leánya ez olly drága nekem.

Ot Volter ackarà hogy le vetkeztetnéc,
Régi ruhayából és ki öltöztetnéc,
Arany szép ruhákban asbonyoc asit értéc,
Egymás ciót neki foglálni szeretec.

Az egy borzasbűzet nagy ión meg szépítéc,
Kézzelel tapogatot hayát fel építéc,
Arany bál hayackal közlőslég illetéc,
Sép Gyöngy kosboróckal feyér ékesítéc.

Vdó rövid vala gyorsan fel építéc,
Vgyan más semélyben Grifeldis tétetéc,
Az népec nehezen immáron ismeréc,
De mint asbonyokat szeretuen tiszteléc.

Egy drága szép kosborót Volter ki vit vala,
Kit az végre nem most csináltatot vala,
Grifeldisnec ot asit jegyül vitte vala,
Sép öltözet lóra fel vltette vala.

Az ló feyér vala Náz népe indula,
Az palota felé lassan lépéc vala,
Harmintz két leányi mind selyemben vala,
Soc ió nemes asbony leány vduar vala.

Vigfág teuó kosboróc külömb külömb vala,
Az egh immár abban vgyan zeng vala,

Egymás b^uát tölle alig hall^yác vala,
Nagy ö.öm b^uuóket meg b^ullotta vala.

Hamar el jutánac mert közel valánac,
É:keket fogánac nagy vigan lakánac,
Ebéd vtán estig ot mind tántzolánac,
Minden mulatfágon vgyan meg állánac.

Hólda kelue Volter wy vduart téteté,
Kazdag ayándékokat arra fel téteté,
Ió hamar louokát pallyára viteté,
Ésgyalog futókat ot ő meg nézette.

Eriós vtközéssec akkor ot valánac,
Ieles kezű népéc földre le húllánac,
Hatalmas követec rendet ot mondánac,
Hires b^ukölléssec mind ot maradánac.

Az bent Iuán b^uenét el fel rak^uác vala,
Mester álgyufsockál meg rakattác vala,
Vduarból vitez nép a^ust ostromlya vala,
Az Nip vigafág közben el alá ment vala.

Az wy Mennyet akkor Isten meg látogatà,
Kegyelme^uségéuel ötet méltob^uatà,
Nagy bölczelégéuel meg világos^uta,
Sociofággal jóual meg ayándékoza.

Artatlan életben Isten felő vala,
Maga tarsalágban ért erkölczé vala,
Értelmes beséde b^uaua ékes vala,
Minden embercknél diczitetes vala.

Nem.

Nem sokaig magát őt iò neuben hoza,
Hogy nem czac sòmbedi kèuánkoznac hozzá,
De mébbe földròl is iò nec vala hozzá,
A sòmnyoc fèrfiac czodálkozni rayta.

Eleitòl fogua kic ismertéc vala,
Meg azok is ingyen nem hihetic vala,
Az melly sègény ember Ianicula vala,
Hogy ez à Griseldis ò leánya volna.

Mert ò benne minden ékelség meg vala,
Hogy a sòm ingyen senki nem hiheti vala,
Hogy a sòm parafòm háznál tanólhatta volna,
Hanem Czáfár vduarát a ki látta volna.

Noha vitéz Volter sègény nemzeret vòn,
De ò házafása nagy dicziretes lòn,
Belòl háza nekè nyugolmas ékes lòn,
Háza kòuúl mindennec ò igen kedues lòn.

Sòm en nec felette hogy ò illy iofágor,
Illy sègénség alatt reytekbe meg látot,
Mèltan bòlcz ember nec mindennec òtet,
Ès mindennec elòt nagy czodálatos volt.

Az a sòmny kediglen nem czac házát birya,
Hanem à kòzféget is nagy bòlczen oktattyá,
Wra hon nem vòltába Pòròket sállittyá,
Nemes népeknek is háboruyát óltyá.

Nem egyebet ebbòl népec hífnec vala,
Ès kòzòttec tistán a sòm befèllic vala,

Hogy az affbont Isten Mennyből atta volna,
A közlég iauára hogy ő ra gondolna.

Ebben nem loc vdo mikort be iolt volna,
Affbony viselné ielenfége volna,
Soc iò vduara czendezségben vala,
De ím nem képsőre leánt hozot vala.

Ióllehet az leány igen sípded vala,
De maga a fiút inkább nézic vala,
Magzatos voltáual affbony nyerte vala,
Hogy mind Wra házaya meg örüendet vala:

Az gyermek immáron hogy elít erte vólta,
Mikor az Daykától el válaftyac vala,
Volternac ackoron kéuánfaga iutà,
Czodálatosb hogy nem mint dicziretesb vala.

Affbony feleségét meg kesergetnéye,
És az ő hűségét ki keresgetnéye,
Addég nem nyúghatéc mig nem kesergeté,
És minden kétséget belölte ki venne.

El be ment vala ő ágyas házába,
Volter magát veté nagy somoruságban,
Illy bókát ot bóla nyomoruságában,
Hogy ő hozhatnáya affbont nagy bánatbn.

Affbony kerlec azon hogy meg emlekezzél,
Hogy melly segénfégből házamba be iöttél,
Mert vgyan sem illic hogy el feleytkezzél,
Régi mi vóltodról mai berenczedről.

Emlé

Emlekezzél mondom miként hozzám völec,
Nyiluan en tégedet mostan is szeretlec,
De az Nemes népec téged nem keduelnec,
Mert parasit nemzetből tégedet itilnec.

Affont parasit nemből ők nem szeretnec,
Mert termébet szeretnt egymás ellen iárnac,
Én reám is immár gonosb szemmel néznec,
Rólad ilyen szókat mint mondom beszélnec.

Azért ha akarod bekörséggel élnem,
Súkség völed nekem meg egyyefsülñöm,
Te kis leányodról vgy nekem végezneni,
Vgy mint ők akaryác nem mint en akarom.

De te híred nélkül semmit nem miuelec,
Te ackaratodat adgyad nekem kerlec,
Az kérdésre tégedet emlekeztetilec,
Kire téged mostan en fel feleltetlec.

Grifeld: ez szókat hogy hallotta volna,
Bátor semmit rayta meg nem indúlt vala,
Nagy lép befédeket wránac sólt vala,
Magat minden dolgát rea bítra vala.

Tiéd az kis leány en is tiéd vagyoc,
Mind ketten Wrunkat tégedet vgy félñec,
Ki mind marhayáual szabad ást iól láttyoc,
Te is velñec mit téb azon kel maradnunc.

Valamit en neked kedued szeretnt látoc,
Mindenben az mellé búuem szeretnt álloc,

Egyebet nálladnál senkit nem kévánoc,
Egyébtől meg valni senkitől nem vánoc.

Feleletét Volter nagy iò búuel halla,
De önön magába nem téteti vala,
Ó tekintetibe nagy bómoru vala,
Aßbontól ezzel akkor ki ment vala,
Nem sokat hálaßtá egy bõlgayát bõlitá,
Kire az ó dolgát az elõt ó bizá,
Ieles dolgaiban kórosként bõlgálá,
Az aßbonhoz akkor ötet be boczáta.

Az ember aßbonyhoz éyel be ment vala,
Meg boczás aßbonyom neki mongya vala,
Réám ne nehezelly neki mongya vala,
Mert engemet ebbe kételenfég hozá.

Nyiluan vagyon nállád bõlgác állapattya,
Az engedelmefég kételen fogattya,
Wrunknac parancza értetlen futattya,
Bõlgallattyaat senki nem válogathattya.

Wram hatta nekem gyermeket el vinnem,
És ezennel ötet meg olly helyre tennem,
Wram parantzánac kel nekem engednem,
Nem mérec egyebet bizon ebbe tennem.

Sauát akkor ember rouden helyhelfteté,
Nagy kegyetlen dolgát titkon közben cýté,
Kit keferues aßbony eßebe veheté,
Ó semmit nem bõlá az embert veßteglé.

Az em

Az emberhöz aszsony gyanakodó vala,
Mint sime állása rettenetes vala,
Keréges abrazattya sava olyan vala,
Kis leányát érté hogy vinne halálra..

De könyve aszonnac rayta nem gördüle,
Czac egy foháskodást tayta nem miuels,
Kit nehezen Dayka nem hogy Anyya túrne,
De nagy vidamképpen gyermeket fel viúe.

Kis leányát édes Anyya nézi vala,
Es nagy szeretettel czokolgattya vala,
Szent keresztnecc idét ra vetette vala,
Meg áldotta vala kezében atta vala.

Az mit Wrad hagyot asz te meg serezzed,
Egyre kerlec téged hogy gongyát visellyed,
Ez gyenge resteczkét hogy te meg örüzzed,
Vad dal és madarral asz meg ne éteszed.

Asz is czac vgy módó ha meg niczé hagyua
Wrattól ez ellen valami paranczba,
Mert nem törökedem soha semmit abba,
Az mit ő ellene gondolnéc hogy volna.

Gyermeket el viúe Wrához ő tere,
Só felelet mint löt eleibe teryesité,
Mint az leánt kézben atta meg beséllé,
Attya kegyességét őt meg keferette.

De az mit magába meg tókéllet vala,
Semmit ő abban meg nem tagadot vala,

Az ő ſolgainác aſt meg hatta vala,
Az ő keményfégében menten megyen vala.
Hogy az kis gyermeket ruhában takarná,
S'ekrénben ſegezné Őzuérre fel tenne,
Nagy laſſan és ſelue v'rában viſelné,
Kazdag Bononiában Nényéhöz el vinne.

Nénnye neki vala Konde Panitne,
S'óual v'gy kérte hogy fel neueltetné,
Mint ha annya volna olly igen feltené,
Minden iò erkölcsre ötet egyengetné.
Aſt ielesben Volter Nényéiòl várnáya,
Hogy olly titkon ötet nálla tartanáya,
Senki ez világon meg ne tudhatnáya,
Ki gyermeke volna az ő kis leánya.

Az ſolga nem reſten ebben el járt vala,
Wrától neki az mi hagyua vala,
Az aſſont az Volter czac ſemleli vala,
Változás keduebe ſauába ſem vala.

Régi nagy nyáfság ſokot nagy ſeretſég,
Wrához halgatás nagy ſemérmereſség,
Semmi ſomorulág ſemmi idegenſég,
Kis leánkayáról emlekezetenſég.

Tellyes négy eſtendöc ebben mentec vala,
Miköron ő iſmeglen terhes vala,
Egy ſiu magzatot ſépet hozot vala,
Autjánac barátinac nagy öröme vala.

Ebben

Ebben két estendő czac be tölt vala;
Gyermeket Daykától el fogattac vala,
Azon izetlenseg Volterra iöt vala,
Feleségét ismet fölított a vala.

Regulta értetted az en népeimet,
Mi házaságunkért reanc nehezelnec,
Magzatafnac téged ielesből hogy értneec,
Férfi magzatot látván vgyan meg dühödneec.

Mert gyakorta mongyác és köbítőc kiáltyác,
Fülem hallottára ecképpen zayognac
Hát Volter vtán mi az Ianiculánac,
Vduarlunc, és az ő foc Vnokayánac.

Paraszt nemzet raytunc tehát Wralkodic,
És mi nemes házanc nékie le feksie,
Naponként közötűnc illyen foc fő esie,
Nem értem hogy ebből végre mi történie.

Az népneec en azért nyugolmát akarom,
Mert igazán mondom valamit is tartoc,
Az gyermekről penig vgyan vgy gondoloc,
Mint az Nénnyét vgy kel vtára boczátnom.

Est az végre neked ideyén beszéllem,
Nem akarom búuedet búntelen sérteneem,
Véletlen vesélllyel asit kefereteneem,
Illic nekem veled ezekről végezneem.

Sola asfiony neki Wram mit mondhatoc,
Mondásnál egyébbel en semmit nem bíroc,

En te nállad nélkül semmit nem akarok,
Gyermekekben többet munkánál nem vallok.

Ennekem és ezeknek minnyáyan W rúc vagy
Az te marháiddal kórosként szabad vagy,
Hatalmad mi raytunc neked olly igen nagy,
Azon kel maradnunc czac mit kegyelmed hágy.

Erre ne kövessd az en engedelmem,
Mert mikor házamnac aytayan ki iöttem,
Az en ruháimat róllam le vetettem,
Minden ackaratomat azockal le töttem.

Házadnac kapuyán vífont hogy be iöttem,
Kazdag ruhaidban mikort fel öltöttem,
Minden ackaratodat azockal fel vöttem,
Semmi külömbféget nyiluán nem vífeltem.

Akar mi dologban az mi neked tettze,
Ennekem is minden vgyan azon tettze,
Külömbezés hozzám soha nem férkezze,
Elötöd értenem nekem nem alkosze.

Mert te gondolatod iöuendö mi volna,
Hà en ešem arról iöuendöt mondhatna,
Az mit te akaróal valami az volna,
Minden ackaratom az mellé állana.

De ha értelemmel elő nem viherem,
Te ackaratodat örömeft követem,
Te kéuánfagodat adgyad meg értenem,
Hóltomat kéuánod aše is nem resselem.

Mert

Mert az en szerelmé Wram hogy meg érczed,
Hozzad olly figyelmes hogy meg hal éretted,
Nagyobban náladnál semmit nem szeretec,
Halállal ő hozzá hasonlo nem lébec.

Tökéletességét Volter hogy czudállya,
Asszony hazaságba kit akkor találja,
Előster melly embert hozzá küldöt vala,
Megint azont hozzá valóstotta vala.

Az ember ömagát igen menti vala,
Nagy kegyetlenségét igen veti vala,
Melly nagy gyilkosságot miuelni kel vala,
Gyermeket meg ölni jelentötte vala.

Asszony ot bánattyát nem icenti vala,
Maga keferűség által foltra vala,
Az gyermeket fépen el fel vette vala,
Szent Kereszt icéluel meg iedzette vála.

Fiát ot meg adá nagyon czokolgatá,
Semeit ő rayta jó ideig tartá,
Bánattyánac icét semmit nem mutatá,
Fiaczkayát akkor az ember nec adá.

Miként neked hattac iary el te dolgodban,
Meg is igen kerlec ne hadgy engem abba,
Hogy ha lehetséges vegyed otalmadba,
Vadnac s madaraknac ne had faggatnia.

Az gyenge testczekét foltonként hordozni,
Érté feleletből hogy ideye el menni,

Válással Wrához el akarà tenni,
Nem gyöz vala Volter rayta eleget czudálni.

De azt egy iól érti hogy affony fereti,
Két kis fiaczkait kétfégtől meg menti,
Hogy az keménseget affony nem miueli,
Valami vadfágból de hogy.öt fereti.

Hagyà onnat Volter Bononiában menni,
Az gyermeket Nényéhöz oda vinni,
Megént azon bóckal mint előber kéri,
Hogy ne restelnéye nagy gondgyát viselni.

Nincz olly dettzes ember kinec nem illenéc,
Szerelmes tárlánac ő nagy hűségénec,
Ő hasonlo szerelmeteségénec,
Hogy kefergetésén meg nem elege dnéc.

Semét Voltet rólla el nem vésti vala,
Affony feleségén mi ielt halathatná,
Valtozást magához semmit nem találá,
Hanem napról napra neki hiueb vala.

Nem lép hír Volterról kezdé erednie,
Gonosz neue neki mindenút kelnie,
Hogy szerelmes tárlát igyen kefergetne,
Ő édes magzatit el rezentenéye.

Mert az gyermekeket nem láthattyác vala,
Senki hól volnánac nem tudhattyác vala,
Ezzel önön magát hiresiti vala,
Gyűlöségben gonosz neűben magát hosta vala.

Oh

Oh de mint affonyállat az kegyetlen lehet,
Semmit meg nem enged mint az gonosf Órdög,
Késértő mergeben előb előb hereg,
Miként az fellebben az Meny igen dörög.

Tizenkét eszendő mikor el múlt vala,
Leány léte vián akkor úgy gondola,
Hogy Romába gyorsan követet boczátà
Ki Papától neki egy leuclet hoznà.

Kiuel az nép közöt ő azt hírdetnéye
Romai Papától hogy volna engedue,
Ki az ő népénc nyugolmára lenne,
Elő felelegét el hadnà mast venne.

Az goromba néppel kie Hauasba laknat,
Igen könnyű vala azt el hitetnie,
Ebben hire vala im az Grifeldisnec,
Képzé hogy nehéznecc tettéc ő főüénecc.

De miért magába meg tekelue vala,
Minden szerenczeyét kéfen várya vala,
Nagy bátorlagában meg maradt vala,
Mit végezne rólla Wratól vár vala.

Más felől az Voler Bononjába küldé,
Rokonagát kéré gyermekét fel vinne,
Maga véllec lenne őket haza vinne,
Az leánt alitanác hogy hazafsa lenne.

De Panit nem resten hűségét jelenté,
Az leány lép vala ékes öitözeti,

Hét estendő öczét melléje vlteté,
Az végezet napra lép néppel kérésé.

De ez közben Voltér fokot iö erkölcztét,
Hogy kefergernéye affony feleségét,
Nem hagyà, de inkább annac külfeségét,
Óregbiti vala nagy keferűségét.

Az közfég lattara eleiben hiutatà,
Illy főckal ackoron őtet meg solitatà,
Társafagod magát nekem iöl mutattya,
Nem házadat néztem, erkölczedet láttam.

De ingyen most ismerem-hogy az Wraság,
Ingyen semmi egyéb hanem az nagy rabfág,
Mert nem lehet az mit engedne szabadfág,
Az vagy mit egyébnecc adnà az kéuánfág.

Az köz nepec engem arra kénseritnecc,
Es à Pápa mindent engedet ezeknecc,
Hogy más feleséget hozzàc Hertzegeknecc,
Urban vannac im mayd azzal el érkeznecc.

Légy azért az régi tökéletességben,
Helt adgy az mástoknac minden tisztességben,
Hobrad iegy ruhádat vigyed meg helyecben,
Nem állando senki lám à berenczeben.

Grifeld ot felele vissfont az Volternac,
Tuttam egy ellenség te nyálságodnac,
És közötte nem volt én áruafágomnac,
Iöl értem rendit en állapotomnac.

Sőt bizonyal módom né hogy házasodnac,
Magamat tartottam, de czac szolgálodnac,
Mert nem alitottam magamat méltónac,
Viseitem semellyét czac egy vduarlódnac.

És ez hazban miglen te veled lakostam,
Te ackaratodból asbbonnac mondottam,
Isten aßt jól tudgya kórosként vgy voltam,
Solgáló leanyodnac magamat tartottam.

Az vđöket azért mikor meg vámláltam,
Még nagy tisztelégben te veled lakostam,
Fellyeb érdememnél en aßt alitottam,
Hálat wt Istennek arról nagyot attam.

Nagy jó keduel azért kés vagyoc végezmem,
És örömezt vagyoc házámhoz el mennem,
Holot esée nekem az iffiuságban élnem,
Ot én vénségemnek vgyan véget érnem.

Bodognac mondhatom azzalen magamat,
És dicziretelnek én özuegy vóltomat,
Hogy ieles semélnec valhatom Wramat,
Azzal vigasztalom hóltig en magamat.

Az wy Meny asbbonnac örömezt helt adoc,
És azon az Istent jó keduen imádoc,
Hogy tú házaságtoc légyen igen bódog,
És ti magzattokat vgyan láthásátoc.

Imit en peniglen hól vigan lakostam,
Keduedet semmiben soha nem másóltam,

Ebben is teneked engednem akartam,
Látom ackaratom nekem igaz útam.

Az en régi ruhámat hól hagyod el vinnem,
Az minémő az volt arról emlékezem,
És mint en házamnál ruháim le vettem,
Tied öltözetem így te hozzád iöttem.

Egyebet en velem nem hostam teneked,
Egyiciegy ruhámat mezitelenfeget,
Málikat még azzal hostam igaz hütöt,
Ezzel egyetembe nagy tífra életet.

Azért im minden ruhámból vetkezem,
Gyűrődöt meg adom kiuel iedzettél,
Egyéb gyűrőddele egyben helyheftettem,
Te ágyas házadban ruhádat le vettem,

Minden kazdag fagod házi öltözeted,
En kezemnél állot minden ekefséged,
Ki miat rám vetém az nagy irigyfeget,
Kit te attál vala házadban meg leled.

Attyámnae házáól iöttem mezitelen,
Mezitelen megyec házamhoz ismétlen,
Az egy dolog tettic nekem ékteleennee,
En mehem köz népnee leßen hogy ingetlen.

Az te gyermekeid kiben nyugottanac,
És ki miat népnee réad zugottanac,
Ne légy te is oka már wy haragoknac,
Wram útát adoc immár mind azoknac.

Ennyá

Ennyi dologra kerlec czac immár tégedet,
Nem külömben aſt is ha tertzic tenked,
En búzefégetet kic en hoſtam neked,
Kit immár en haza nem vihetec töled.

Iutalma az légyen vay ha neked tertzic,
Minémő ingemben lakoſtam te veled,
Czac eſt azoc közzül ennekem engedgyed,
Régi házasodnac kiuel méhét feggyed.

Or Volternac ſeme könyuel be tölt vala,
Annyira hogy immar nem álhattya vala,
Azért aſſony elől ő el fordúlt vala,
R-ſkereges ſóuel elegy mondta vala.

Am az egy ingeczke bátor tiéd legyen,
Ki en róllam nállad emlekezet legyen,
Czac alig mondhatà előlle el méne,
Mert ő ſemeiből könyw megyen vala.

Le vétkezéc ottan mindeneclattára,
Czac az egy ingeczket magára maraſta,
Mezitelen főuel iudula vátára,
Mezitelen lábbal váras kapuyára.

Vtában ſoc iámbor őt kéſeri vala,
Minden ember őtet keſetűli vala,
Az gonof ſerenczét ſidalmazzac vala,
Ékes czendezségben aſſony megyen vala.

Egy könyű eſetlen ſáraz ſemmel vala,
Aſſony hogy házához haza megyen vala,

Az iámbor vén ember ést nem tudgya vala,
Semmi ezac hiréuel ebbe sem löt vala.

Ekiről fogua ő nagy kétes vala,
Leány házassaga nem egyenlő vala,
Kórosként essebe aße forgattya vala,
Hogy állandó lenne reméntelen vala.

Mert az ő leánya paraßt nemből volna,
Annac társaságar Volter meg vnnáya,
Nemes ember lelkét keuellység fognáya,
Leányát házából ki hagyigálnáya.

Leánya ruháyát el reytette vala,
Háza segletribe kit meg tartot vala,
Ki az nagy vđótól elis auélt vala,
Ha mikor kellettéc elő hozhatnáya.

Nem annyira erti leánya meg iótét,
Mint vele valo népnecc ő zengését,
Aytoya cleyében lassan hogy ki lépéc,
Mezitelen leány ruháival be lépéc.

Czac sšamos napiglan Attyánál löt vala,
Egyenes erkölczben magát tartya vala,
Álhatatofságban czodálatos vala,
Semmi sšomorúságnac icle ot nem vala.

De mi iö erkölcznecc nyomdoka nem vala,
Kiuel ő Wráual élni kellett vala,
Mert nagy asšonyosságba segeény lelke vala,
Alázatofságnac példayára vala.

Hamat

Hamar az Kond Panit el közelget vala,
Az wy menyegzőnec olly nagy hire vala,
Egy emberét Panithoz elől külte vala,
Saluciába tutot tudni atta vala.

Volter az Grise'dhez az előt ment vala,
Egy nappal el vitet fölította vala,
Nagy berelemmel abßony eleiben ment vala,
Abßonnac illy böckal akkort felelt vala.

Az leány melly hóloap en házamnál lésen,
Ebédkoron tudom hogy ennaillam lésen,
Véle valo foc nép vendégfégeben lésen.
Abßonyoc férfiac mi félénk is lésen.

Akarom azokat nagy keduen fogadni.
Hellyét mindeneknek rendenként meg adni,
Még bebedeket is tibtelességgel venni,
Ninczen abßony házamnál ki est meg berzeni.

Ennec gongyát kerlec azért reád vegyed,
Ki az én erkölezemet igen jól ismered,
Noha neked mostan begény öltözeted,
Vendéget fogadgyad helyére vltessed.

Valamit teneked keduedre ismerec,
Abßony monda neki mindent en meg berzec,
És nem czac jó keduel abban en el megyec,
De nagy kéuanfággal mindent reám véfec,

En kedig ezekben semmit nem restlec,
Anal fáraifagot semmit nem ismerec,

Miglen en lelkemben czac egy biktát érzet,
Mind addéglan hóltig nagy hűséggel lébec.

Eft mihelt ki monda náz népét inditá,
Házakat ő nagy gyorsan meg tisztitá,
Ot az ástalokat mind rendel rakatá,
Agyakat vette te bologákat oktatá.

Hólda kelue immár két mise köbft vala,
Az Kond Panit mikor el iutot vala,
Az leány bépflégét ki ki mind vgy czudállya,
Őcze velle vala látnia kéuánnya.

Nem keufen ackort közöttöc valánac,
Kic iò neuet ackort Volternac adánac,
Hogy ez háza fságot diczirte magánac,
Mert az leány gyenge nagy bép állattya annac.

Menyekező közelet heuenyébe vala,
Grifeld borgalmatoson ot forgódic vala,
Ily nagy csetiucl ő nem gondol vala,
Meg viselt ruhayát nem bégyenli vala.

De nagy vidamsággal leánt ő fogada,
Mind az kapuiglan eleibe indúla,
Isten hóstra őket bóual neki monda,
Az en ábbonyomat, Többét is meg álgya.

Az tób vendéget is nagy vigan ő láttya,
Nagy ékes beféddelet őket vigasztallya,
Az nagy háznac gongyát czac egy főre birya,
Minden tiszteléseget rendenként meg adgya.

Minden

Minden ot Grifeldet erősen czudállyá,
Telesben vendég nép rólla imest mongyá,
Nagy ékesen szólást ő nagyon talállyá,
És nagy bölcseségét kincec illy ruháya.

Mindeneknél fellyeb Grifeld helyhebeti,
Az Leánt az Iffiat egymás mellé eyti,
Dieziretben őket egben fel viteti,
Lelkét nagy örömmel nem elégitheti.

Az Volter mikoron aсталhoz le vte,
Grifeldre forditá szeméne az fényét,
Minden hallottára hogy reáya nézne,
Mint ha nevetkeznéc monda iob nényéne.

Mint tettic tú néktec most az wy Menny aß
Vagyoné olly szépsége kit vélhet egy aßböy, (böy,
Auagy tisztességes kerlec téged aßböny,
És ha te láttadé mását ez világon.

Bizony sem természettel felelgetnem lennél,
Sem ékes erkölczel akar hol lennél,
Ha mind ez világon te el nem lennél,
És ha nem tudom is miért nem lennél.

Aßt tudgyad senki nem te nem férhetz,
Az jó berenczöbe rébe nem lenhetz,
Ha a szép Leánnyal ki nem lenhetz,
És gyúlöiséget is senki nem vetz.

Istentől remérem igen kéuánom,

Nagy szerelmességet tû kösietec látnom,
Könnyeb lében azzal ennékem halálom.

Erre téged kélec nagy bizodalommal,
Hogy est ne kefergesd nagy bossúságockal,
Miként te háborgál az málic abszonnyal,
Mert gyengében tattot isthiab is ez annál.

Mert az mit en túrtem ez abs nem túrheti,
Mikoron Volternac Griseldis est becsellé,
Volter vidamfagát Griseldnec hogy nézne,
Tökellerefséget sokbor tekéntele.

Abszony kefergesit és ő kefertésit,
Estében forgattya minden loc szerzésit,
Absonnac nem láttya arra etdemlését,
Keferúte vala abszony feleségét.

Touáb nem viheté búue keménységét,
Nagy sépen solitá abszony feleségét,
Eleggé meg láttam búuednec mélységét,
Szerelmes Griseldis hozzám nagy hűteged.

Nem hiséc en mostan egh alat olly embert,
Ki ő házasáual igyen czelekedet,
Annac hűségéről illy bizonyfagot vót,
Auagy mindent végre en nyire vihetet.

Ezeket hogy mondá szerelmes társánac,
Tetzég vidamiággal valo nagy czudánac,
Vgy mint egy állomból fel támadásánac,
Hozzáya őcicé foglalà magánac.

Te vagy az en társom Volter mongya vala,
Nem volt más ennékem sem lében aßt vallya,
Az kit jegyefemnecc te álitáß vala,
Ez à telányod kit el vittéc vala.

Az fiu peniglen kit Rokonnac mondnae,
Aßt is vgy ismeryed mint édes fiadnae,
Kit népec Volterról el neueßtéc vala,
Im mind egyetembe most te nállad vannak.

Hidgyed kie en róllam sockal máßt véltenecc,
Az nagy kegyetlennecc kie engem hittenecc,
Hogy en gonosß voltram az en igeimben,
Nem kegyetlen voltam az en gyermekimnecc.

Eßt is gondolhattyaé hogy nem soháßkottá
Aßßony h társomat hanem czac próbáltam,
Az en magzatomat fel sem méßárlottam,
De czac egy ideig öket el titkoltam.

A sókat Grifeldis hogy hallotta volna,
Ó nagy örömébe czac nem meg hólt vala,
Nagy kegyefségében eße veszet vala,
Drága zalaginac nyakán czüggöt vala,

Ot valo aßßonyoc hogy eßt láttác vala,
Aßßont bereteten közből vettéc vala,
Hituán ruháiból vetkeßítettéc vala,
Aßßont ruhayába öltöztettéc vala.

Grifeldet ortegyen sèpen öltöztetéc,
Kazdag sèp ruhákban ötet ékeßtéc,

Sép v̄duözléteckel ötét meg v̄duözléc,
Óruendõ sírással az napot végezéc.

Az végfõ nap sockal õruendetesb vala,
Minden ékességgel tíftesb ékesb vala,
Hogy nem az elõbbi Menyegzõ lõt vala,
Nagy igyencséggel hóltig éltec vala.

Felesége Apyánac Volter már v̄gy tetzic vala
Hogy régen búuébõl ki vetette vala,
De ám õ házába be hozatta vala,
Tífteséggel hóltig el tartotta vala.

Leányát Volter kazdagon atta vala,
Minden tífteséggel arra gondolt vala,
Vgyan örökõsésé fiát hatta vala,
Menyegzõnel nagy vig és örökös vala.

Ezer ötészáz harmintz kilentz esztendőben,
Ez kised Cronikát szerzé egy énekben,
Istvánfi Pál mikoron vala iõ keduében,
Hertelen indula Király örömében.

F
I N I
S.

Nouemberneec, az az, Szent András hauánac
tizedic napyán, 1580.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

9011E
169

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

037K
Országos Széchényi Könyvtár

OSZA
by Susan S. K. ...